

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice števil. 16. — Z urednikom se mora govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati: Šeststopenjska politična vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Volja za Ljubljano v upravništvu: za celo leto 6 gl., za pol leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom volja mesečno 9 kr. voš. Po pošti volja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gl., za četrt leta 2 gl. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 212.

V Ljubljani v petek, 18. septembra 1885.

Tečaj II.

Volitve na Angleškem.

Letošnje leto zvati bi se skoro moglo: Leto volitev, kajti ngye volitve v parlament prinese tekoče leto v Avstriji, v Prusiji, v Franciji in v Angliji. Pri nas v Avstriji so državnozbornske volitve že gotove, francoski volilci zbrali se bodo dné 4. oktobra na volišči, pruski dné 12. novembra, v Angleški pa se imajo vršiti volitve v drugi polovici tega meseca. Letošnje volitve pa so zaradi tega večjega pomena, ker se imajo vršiti po novih postavnih določilih. Pri nas stopili so prvokrat na volišče petakarji, v Angliji pa zadobi letos moč Gladstonov zakon, po katerem se ima volitev udeležiti nič menj nego dva milijona novih volilcev. Vsaka nova volitev, in če se ta vrši še celo po polnem spremenjenih določilih, prinaša gotovo manjšo ali večjo spremeno v sestavo parlamenta. In v koliko obilejši meri se bode to zgodilo v Angliji, kjer dobta dva milijona novih volilcev volilno pravico. Kam se bosta obrnila ta dva milijona, kateri stranki se pridružila, ali bosta prišla omogla konservativcem ali liberalcem do zmage? Morda pa se ne pridružita tem dvema strankama, nastopita svoja nova lastna pota ter pomagata ustanovitvi novih strank.

Gotovo je, da uživa simpatije novih volilcev uže v polni meri liberalna stranka, saj so bili iz njene srede možje, kateri so se neprestano trudili, da je zdanji volilni zakon zadobil moč, njim se je posrečilo po večletnem prizadevanju pridobiti potrditev tega zakona tudi v górenji zbornici, katera pač dolgo časa ni hotela nič vedeti o tako važni spremeni. A hvaležnost igra v političnem življenju kaj malo ulogo, težko se je zanašati nánjo, in tudi v Angleški so liberalci preverjeni, da se ne

morejo zanašati nánjo. Na katero stran se nagnejo novi volilci, zavisno je mnogo od tega, koliko prijateljev si bode vedela pridobiti zdanja konservativna vlada; če se bode njena politika dobro obnesla, pomagali jej bodo pri bodočih volitvah novi volilci do zmage brez ozira na velike zasluge Gladstonove. Da bi se bile vršile volitve tedaj, ko je novi zakon zadobil veljavo, ko je vladalo splošno navdušenje, ko se je sivolasi Gladstone povsodi slavil in je popularnost njegova prodrla v vse slojeve naroda, tedaj bi ne bilo dvojbe, da z mnogo presežno večino zasede parlament liberalna stranka.

In danes? Dolžnost hvaležnosti se kaj rada pozabi in popularnost je silno spremenljiva, osebito med Angleži, kjer se narodova ljubezen kar čez noč in brez posebnega povoda obrne na čisto nasprotno stran. Za katero stranko bode več zanimanja? Liberalne stranke moč kazala se je v notranji politiki, v vnanji politiki pa se kaže spretnost konservativne stranke. Zdaj ko se je izvela volilna reforma, se od notranje politike ne pričakuje daleč sezajočih prenosov, pozornost naroda obrača zdaj bolj na-se vnanja politika, in tako zgodi se lahko, da tudi konservativna stranka dobi več privržencev ter zmaga pri novih volitvah.

Razen teh dveh močnih strank pa sta v Angleški še dve novi, kateri sta se v novejšem času pričeli zelo živahno gibati, to je stranka mladokonservativcev pod vodstvom energičnega lorda Randolfa Churchilla in stranka radikalcev pod vodstvom Chamberlaina, jako nadarjenega, če tudi ne tako odločnega politika. Ti stranki, da si so njijina pota skoro nasprotna, si vendar nista preveč sovražni in v marsičem se njeni interesi stikajo.

Omeniti je nadalje še stranko Parnellitov, katera je od drugih strogo ločena ter hodi po polnem posebna pota. Skoro gotovo je, da se bode število te stranke pri novih volitvah podvojilo. Kam pa se bode obrnila večina novih volilcev, je, kakor rečeno, do zdaj še negotovo.

Kolera v Italiji.

Vsak dan dohajejo nam iz Italije poročila, koliko oseb oboli in umrje na koleri. Vender se iz teh poročil razvida, da do zdaj izimši Palermo kolera ni nastopila še v nobenem večjem kraju, marveč gospodari le v posamičnih občinah na deželi in tudi tu celó zahteva le tako malo žrtev, da bi smeli skoro misliti, da to ni ona huda azijska šiba, pred katero svet trepeče.

V provinciji Parmi, kjer je ta kužna bolezen najbolj razširjena in v 7 do 8 drugih kmetskih občinah, menja se povprečno število ljudij, kateri padejo v žrtev tej pošasti, med 12 in 14, a teh jih je več nego polvica ozdravela. V provinciji Navari pa je število obolelih silno malo, vender bolniki navadno umrjó. V provinciji Caserta je ta kužna bolezen pokazala se do zdaj samo v malem kraju Trivio, a če kak bolnik na koleri umrje, je to uže posebna izjema. Tudi v provincijah Alessandrija in Genova umrlo je nekaj oseb na koleri, a to bili so delavci, kateri so se vrnili v svojo domovino iz Francoske ter od tam prinesli s seboj uže kal bolezni.

Uradna poročila o koleri v Palermu glasijo se primeroma dosti ugodno, kajti kolera se v slednjih dnevih ni bolj razširjala ter ostala omejena samo na jeden oddelek mesta; tudi ni obolelo vsak dan povprečno nič več nego 6 do 7 oseb,

Listek.

Gaston de Vannier.

(Prizor iz francoske revolucije. Po francoskem — c.)
(Dalje in konec.)

Ječarju žarilo je oko jeze, ko je zapazil prepovedane knjige v slamnati postelji, njegov srd bil je brezmejen.

— Dozdevalo se mi je, kričal je na Izabelo, med tem ko je vlačil knjigo za knjigo, dozdevalo se mi je, da so ti plemenitniki zarotniki. Toda čakajte, Gracchus čuva, Gracchus bo storil svojo dolžnost. Nesramniki, vi ste se zarotili proti republiki, toda imamo vas. Naznanil vas bodem odboru za javno blaginjo, in zgubili boste veselje rovatii zoper republiko.

— Kedo ti je povedal, da rujemo zoper republiko, zavrnila ga je z največo nevoljo Izabela, kar jo je pa storilo le še toliko čarobnejšo? — Kedo ti je natvezel, da so te knjige in novine last Gastona? Ne morejo mar biti last nekoga onih, ki so bili zaprti v tej celici pred Gastonom? Znaš-li čitati, poglej njih datum, in govori!

Gracchus bil je jeden tistih neukih ljudi, kakor jih je bilo mnogo pri ječah, poznal ni niti črke. Izabela je to vedela in je nadaljevala:

— Ako se je tu sploh kaj zakrivilo, storil si to jedino ti, ki si pustil, da so v kljub zakonu in prepovedi prišle te knjige in novine semkaj. Naznanila te bom pa jaz, ki si nevreden, da si v službi odbora za javno blaginjo. Verjeli mi bodo, kajti poznajo me, in potem gorjé tebi, Gracchus, ki si zlorabil zaupanje narodovo! — Gaston ni govoril ničesa; Gracchus bil je pa kakor okamenel od te grozne obsodbe.

Na to podala je Gastonu roko, in se sploh vela kakor bi imela namen oditi. Gracchus zadržal jo je s silo, zaprl jej vrata in padel pred njo na kolena, proseč jo:

— Mestjanka, ne tirajte mene, očeta, v pogubo; usmilit se me. Lejte, dvoje dece imam in ženo; če jim vzamete mene, vzamete jim vse. Kar mi nese moja služba, s tem jih preživim, in to pa veste, da odbor za narodno blaginjo ne prizanaša. Ne pogubite Gracchusa, in on vam bo na veke hvaležen. Sam znesel bom te knjige proč, in v kratkem ne bo nobenega sledu več.

Tega pa Izabela ni hotela. Odvrnila mu je tedaj, vedno še v nevolji, vender milejšim glasom:

— Dobro govoriš. Toda čuj! Ako hočeš, da te ne pogubim, obljubi mi, da mi boš storil, kar bom zahtevala.

— Govorite, obljubim vam vse.

— Ne govori tedaj nikomur o knjigah, ki smo jih tu našli. Jaz sama bom jih spravila proč; vsak dan vzela jih bom nekaj seboj in skoro bode izginila poslednja knjiga.

Gracchus-u bilo je to povšeči. Vsak dan odnesla jih je nekaj proč, ker pa je vedno prinašala nazaj nove, zmanjševalo se je število le počasi.

Gracchus je nestrpljivo čakal, kedaj bode izginila poslednja.

Gastonu bila je ta prememba sevéda po volji, za prečitane knjige dobil je novih. Pozabil je skoro, da je ujetnik, Izabela je neumorno skrbela, da mu je sladila in krajšala ure v zaporu.

Doktor Souberbielle pa s tem, da je dovolil Izabeli prost vstop k ujetniku, ni bil še zadovoljen, temveč, ker je bil Izabeli, temu čarobnemu ženskemu bitju, iz srca naklonjen, poizvedoval je po vzrokih, zaradi katerih je Gaston prišel v zapor,

kar pri 300 000 prebivalcih gotovo ni veliko število. Pred kratkim iz vseh okuženih provincij ministerstvu došla poročila pravijo, da se do zdaj kolera ni še razširjala, da je celó upati, da kmalu poneha; v dveh provincijah, v Caserti in Genovi, pa je uže po polnem ponehala. Zdaj vlada torej kolera samo v kmetskih občinah provincije Parme in Palerme, a tudi v teh ni v primeri s številom prebivalstva število obolelih in umrlih toliko, da bi se bilo bati hujšega nastopa. V nobeni provinciji pa ta bolezen ne kaže istega hudobnega značaja, kateri je lasten azijski koleri.

Da je narod v italijanskih mestih nekoliko razburjen in prestrašen, je naravno, vendar nam poročila do zdaj niso povedala še o izgredih, izimši malega nereda v Napolji koj, ko se je prikazala kolera. Iz Palerme je namreč takoj ob nastopu kolere odpeljalo se na krovu parnika 160 oseb v Napolj in te so se tam neovirano izkrcale; to je napoljsko prebivalstvo razvnelo in dogodili so se mali, nepomenljivi neredi.

Po uradnih poročilih so zdravstvene razmere po Italiji sploh ugodne in goji se nadeja, da kolera prav kmalu poneha; da bi se razširjala ali zanesla celó čez meje, tega se nikakor ne treba bati.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

O shodu vodij desnice prinašajo nekateri listi poročila; se ve da se ta različna poročila ne ujemajo. Kakor poroča „Presse“, so se tega shoda udeležili odlični poslanci vseh frakcij desnice. O konferenci eksekutivnega odbora pa se še zdaj nikakor govoriti ne more, ker ga bodo še le posamični klubi izvolili. Rezultat tega zborovanja je bil sklep, da ostane desnica še na dalje v tej sestavi. Središčni klub, kateremu pristopi najbrže Lienbacher, pošiljal bode kakor prej dva zastopnika v parlamentarno komisijo desnice.

„Czas“ poroča, da trgovinsko ministerstvo namerava predložiti zakon o krošnjariji. S tem se hoče izpolniti opravičene želje trgovcev in obrtvalcev ter uslišati njih pritožbe; krošnjariji postavile se bodo meje.

V Pragi je mestu odstopivšega dr. Černya, kateri ni hotel zopet sprejeti izvolitve, izvoljen županom dozdanji podžupan Vališ. Mladočehi baje nimajo posebnih simpatij do novega župana, a ker jim ni kazala, da bi mogli spraviti na županski stol koga drugega, podvrgli so se tudi oni večini.

Tuje dežele.

Pred kratkim pričakuje se nemški kancelar knez Bismarck v Berlinu; ostal bode tam le nekaj dni. Da bode veliki državnik zapustil letovišče, sklepa se, da se bodo za njegove navzoč-

in uveril se je bil, da je bila večja krivda na strani nasprotnikov, nego na Gastonovi. Ni se vstrasil ni truda ni potov, dokler ni oprostil Gastona. To je bilo v teh groznih časih nečuvno. Zato pa je bila zahvalnost Gastonova brez konca in kraja.

Nekaj časa potem poročil se je Gaston z ljubljeno Izabelo; pri ženitovanji sedel je dobrodušni doktor v sredi med poročenima in je z nepopisljivim veseljem oziral se sedaj na tega, sedaj na onega.

Prokleta!

(Roman Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi predelavi prosto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

Leon poskusi posmejati se. „Vi imate izboren spomin za fiziognomije, kakor se zdi! Ali mi torej ne morete povedati, če sem svoji materi kaj podoben?“

Gostilničar si poprašče na nosu.

„O seveda — zakaj pa ne?“ odgovori pri- ljudno. „Vender. . . uže davno je tega! In po-

nosti v Berlinu obravnavale važne zadeve, osebito špansko-nemški spor.

Iz Londona se poroča: Sir H. D. Wolff in turšk komisar podasta se v Egipt, da vkupno izdelata program za preustrojbo uprave in ustanovitve eksekutivne vojne, katera bode nadomestila angleško okupacijsko armado.

O zadevi Karolinskih otokov ni zdaj nobenih novih poročil. Gotovo pa je, da se je vsa zadeva obrnila ugodno, tako da je prav kmalu pričakovati ugodne rešitve. — Angleška se je ponudila, da hoče posredovati v tej zadevi med Španijo in Nemčijo.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 17. septembra. (Osemstoletnica v Šent Vidu nad Ljubljano.) Pred nekaterimi dnevi omenili smo uže osemstoletnice, katero letos obhaja šentvidska fara, ter podali kratak posnetek programa tej slavnosti, povodom osemstoletnice izza ustanovljenja ondotne fare (1085 leta). Ker pa nam je od več strani izrazila se želja, naj bi priobčili ves program, podajemo ga v naslednjem:

I. V četrtek, 17. septembra popoldné ob štirih, se slovesno pripelje iz Ljubljane v ognji pozlačeni tabernakelj. Peljal se bode skozi Gorenjo Šiško in Dravlje. Do kovača Peterlina mu gré duhovščina naproti. Njej se pridruži šolska mladež, katoliško društvo rokodelskih pomočnikov in Čitalnica. Med slovesnim zvonjenjem in streljanjem se pripelje tabernakelj v vas, se prenese v cerkev, kjer bode precej na veliki oltar postavljen.

II V soboto, 19. septembra popoldné ob štirih, bodo eno uro slovesno oznanjevali začetek osemstoletnice zvonovi domače farne cerkve, njenih podružnic, in zvonovi onih farnih cerkev in njihovih podružnic, katerim je šentviška duhovnja „mati-fara“, in to so fare: Polhov Gradec, Horjul, Šent-Još nad Polhovim Gradcem, Dóbrova, Sveta Katarina in podružnici Sv. Jarneja v Spodnji Šiški in ona sv. Duha na Golem Brdu. — Zvečer ob sedmih litanije z blagoslovom. — Od osmih do devetih zopet slovesno zvonjenje po cerkvah domače fare in razsvitljava vseh hiš po celi fari. — Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov in Čitalnica priredite bakljada.

III. V nedeljo, 20. septembra: a) Zjutraj ob dveh slovesno zvonjenje pri farni cerkvi. b) Ob petih prva sv. maša z blagoslovom. c) Ob polu devetih slovesni sprejem procesije z Dobrove in Šiške. d) Ob devetih slovesni blagoslov Križevega pota po preč. gvardijanu o. Kalistu Mediču. e) Slavnostna pridiga imenovanega preč. gospoda. f) Blagoslov tabernakeljna po p. n. gosp. dekanu Antonu Urbasu. g) Slovesna velika sv. maša, katero služi p. n. gosp. dekan. h) Popoldne ob

tem prihajajo sim vsak dan drugi obrazi. Le to vem natanko, da je imela vaša mati baš tako lepe črne vlase, kakor vi. Ona je bila blede, suha in žalostna! . . . Zdi se mi, kakor bi jo še videl pred sabo: velika oseba, ponosna, z jasnim globokim pogledom, bledimi ustnicami, katere se niso nikdar potegovale na smeh; vrhu tega je bil njen glas tako mil, ah, tako mil, posebno, če je z vami govorila! Ne, zdaj mislim, da sem tega gotov, da vi niste podobni svoji materi, čestiti gospod. A vaša mati je bila lepa, zelo lepa!“

Mladenič je bil zelo ganen. Solze so mu bliščale v očeh. „Moje povpraševanje se vam utegne zdeti čudno, gospod Bertaux,“ izpregovori, „in vender mi radi odgovarjate na-nje. Prav srčno se vam zahvaljujem za prijaznost vašo! To mi dokazuje, da ste brdák mož in da ste vredni mojega zaupanja. Zatorej poslušajte me! Malo časa po najinem tukajšnjem bivanju, morda uže koj drug dan, imel sem to nesrečo, da sem izgubil mater svojo. Dober človek me je našel nekaj milj od tukaj na deželni cesti. Vzel me je k sebi ter odgojil.“

„In to je bilo meseca decembra?“ — „Da, v

polu štirih pontifikalne vespere, katere vodi mil. p. n. gospod stolni prošt Jožef Zupan. i) Litanije z blagoslovom. j) Blagoslov znamenja sv. Vida, „spomenika na osemstoletnico“ v Vižmarjih, po mil. p. n. gospod stolnem proštu Sprevod gré iz farne cerkve po sledečem redu: 1.) Šolska mladež. 2.) Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov. 3.) Čitalnica. 4.) Deklice v beli obleki. 5.) Cerkevna banderca. 6.) Duhovščina in slednjic mil. p. n. gosp. stolni prošt v pontifikalni opravi, gre doč pod baldahinom. k) Zahvalna pesem: „Te Deum“ za srečno dovršenje vseh novih naprav pri cerkvi.

IV. V ponedeljek, 21. septembra, zjutraj ob devetih slovesni sprejem procesije od sv. Katarine.

V. V nedeljo, 27. septembra, slovesno praznično duhovno opravilo. Ob polu desetih slovesni sprejem procesije iz Polhovega Gradca, Šent-Jošta. Ob desetih slavnostna pridiga, katero ima preč. gosp. prof. Miroslav Križnar, potem velika sv. maša, katero služi gosp. kanonik dr. Janez Kulavic. Popoldne ob treh slovesne vespere in litanije z blagoslovom.

VI. V nedeljo, 4. oktobra, slovesno praznično duhovno opravilo. Ob polu desetih slovesni sprejem procesije iz Preske. Ob desetih slavnostna pridiga, katero govori g. katehēt Ant. Keržič, potem pontifikalna sv. maša, katero služi mil. gosp. prost dr. Anton Jarc. Popoldne ob treh slovesne pontifikalne vespere in litanije z blagoslovom.

VII. V nedeljo, 11. oktobra, slovesno praznično duhovno opravilo. Ob desetih slavnostna pridiga, katero govori g. kanonik msgr. Luka Jeran, potem velika sv. maša, katero služi gosp. msgr. Mihael Potočnik. Popoldne ob treh slovesne vespere in litanije z blagoslovom.

VIII. V nedeljo, 18. oktobra, žegnansko nedeljo, slovesno praznično duhovno opravilo. Prevzvišeni premilostni gospod dr. Jakob Misija so milostljivo obljubili, da hočejo to nedeljo v Šent Vidu slovesno pontificirati. Red cerkvenih opravil za to nedeljo se bode pozneje določil in nedeljo poprej z lece oznanil. — Popoldne bode po slovesnih vespereh in litanijah slovesna procesija Najsvetejšim. (Ako bi bilo vreme neugodno, procesija izostane.) Zahvalna pesem: „Te Deum“. Zvečer od sedmih do osmih slovesno zvonjenje pri cerkvah. Razsvitljava vseh hiš po domači fari in bakljada. Konec „osemstoletnice“.

Skoz ves čas bo slednji dan tudi ob devetih tiha sv. maša.

Pri sprejemu procesij vdeležite se obe društvi z zastavami.

Sv. misijon prične se dne 19. oktobra, vodili ga bodo čč. oo Lazaristi iz Ljubljane.

Iz Trsta, 16. septembra. (Cesaričina Stefanija v Trstu.) (Konec.) V nedeljo popoldne je bila visoka gospa zopet v mestu in so jej

neki noči, ko je burja strašno razsajala in je sneg padal.“

„O, sedaj uganem! Imel sem prav, ko nisem hotel pustiti vaše matere dalje. Ubožica! Slutil sem, kaj jo čaka!“ — „Danes, ljubi gospod Bertaux, niti ne poznam imena svoje matere! Jaz iščem svojo družino, nepoznane svoje sorodnike, če ti še sploh živijo. Lehko torej uvidite, kako važno mi je vsako naznanilo iz vaših ust!“ — „V istini, prav imate! Škoda, da sam ničesar ne vem.“ — „Vi se torej ne spominate imena moje matere?“ — „Ne.“ — „Morda je zapisano v vaši knjigi za tujce?“ — „Ah, v to kujigo se vpiše le redkokdo. Sicer so moje takratne knjige uže davno raztrgane.“

„Ali ne mislite, da je bila moja mati iz teh krajev?“

„Tega ne vem. Vender zdi se mi, da se spominam, da mi je rekla, da prihaja od daleč, od prav daleč.“ — „Od prav daleč?“ ponavlja Leon. „To je čudno. Da je z mano v najhujši zimi tako daleč potovala, imeti je morala tehtne vzroke.“ In pomislivši na denar, ki ga je bil našel Góš, reče sam zá-se: „Uboga mati! izvestno je ono svoto

popoludne mornarji pred Miramarom zakotvenih vojnih ladij napravili regato.

V ponedeljek se je zopet mislilo, da pojde v Škocijan, namesto tja pa je šla v Oglej, kjer jo je uže pričakoval namestnik, deželni glavar grof Coronini, okr. glavar iz Gradiške, baron Wintschgau, župan oglejski in vse polno furlanskega plemstva. Sprejem je bil prav sijajen. Skazali so se posebno baroni Ritter, ki imajo poleg Ogleja velikanska posestva. Baron Oskar Ritter je visoko gospo vozil s štirimi krasnimi konji od kanala Anfore do velikanske čestitljive bazilike. Tam si je visoka gospa ogledala kripto, paganski baptisterij in druge znamenitosti. Potem se je napotila v arheološki muzej, kjer je izrazila svoje zadovoljstvo. Šla je iz muzeja peš zopet do kanala, kjer se je vkrcala med živahnimi „Evviva“-klici na parno barkaso. V Ogleju je govorila z mnogo gospodo, posebno pa je odlikovala rodbino Ritterjevo. Pred mrakom je bila v Miramaru.

Včeraj se je zopet govorilo, da pojde v Škocijan, pa se je le vozila po morji in popoludne so bili v Miramaru zopet nekateri povabljeni gospodje.

Danes se je odpeljala cesarjevna v Pulj, kjer jej napravijo velikanski sprejem. — Jutri se odpelje najbrže v Škocijan, v petek morda na Reko in Opatijo, da obiše srbsko kraljico. — Ali v soboto zvečer se nekda odpelje v Laksenburg, kamor dojde v nedeljo tudi cesarjevič Rudolf.

Razne vesti.

— (Dogodek iz življenja pred kratkim umrlega slikarja Canona.) Pred več leti slikal je Canon podobo nekega uže precej priletnega gospoda, kateri je hotel svoji izvoljeni posebno s svojim novim in dragocenim kožuhom dopasti. Slikar je podobo pri omenjenem gospodu doma delal in bila je uže skoro popolnoma končana, samo kožuha še ni bil dovršen. Da bi to tem lažje šlo, vzame kožuha na svoj dom. Bilo je okrog Božiča in revni slikar, ki ni imel drv, da bi si bil svojo spalnico dovelj kuril, poslužoval se je kožuha namesto odeje. Kedo bi mu bil to tudi zamogel zameriti, razen morda lastnik kožuha, a ta je bil čisto nevaren, ker mu slikar svojega precej skritega stanovanja ni bil naznanil. Vender se je bil slikar nekoliko preračunal. Omenjeni gospod, ki je nemara svoje slike ravno tako težko pričakoval, kakor svojega kožuha, zvedel je vender le za Canonovo stanovanje in pride nekega dne ne vse zgodaj, ko je slikar še pod kožuhom ležal, v njegovo spalnico. Predno je še razsrjeni lastnik kožuha zamogel svoji jezi duška dati, zagromi slikar nad njim: „Nazaj, jaz imam kozé!“ Prestrašen zbeži ta iz sobe. Ko mu pa Canon popoludne dopošlje sliko in kožuha, ni hotel nič vedeti niti o sliki, niti o kožuhu, ampak je le prosil, da naj ga za božjo voljo pri miru pustiti s tem.

tukaj potegnila. Morda je ta denar po komu podedovala.“ Na glas pa dé: „Ali vam ni povedala, zakaj je šla na pot?“ — „Ne, čestiti gospod. Ona ni rada govorila. Pa čakajte, zdaj se spominam še nečesa: dva, tri dni po njenem dohodu obiskal jo je nek mož.“

Spomin mladeničev iz nova oživi. „Da! da!“ klikne. „Zdaj se tudi jaz tega spominam! Nek mož je bil pri nama! On me je vzel v naročje ter me božal in poljuboval; on je jokal, in moja mati tudi! . . . Pa to je vse, na kar se morem še spominati. Komaj zabliski luč v moj spomin, in uže ji sledi globoka senca! . . . Pa vi, gospod Bertaux, videli ste tudi t ga moža, vi ga morda poznate?“ — „Ne. Bil je, kakor se spominam, kmet. Jaz ga nisem poznal.“ — „Prihajal je pač tudi od daleč?“ — „Baš naopak! Meni se zdi, da je bil iz naših krajev. Takrat sem bil še malo časa tukaj, in zato sem le malo ljudi poznal.“ — „In ali niste tega kmeta nikoli več potem videli?“ — „Tega bi ne mogel vedeti. Morda sem ga srečal, ne da bi ga spoznal. Saj so vsi naši kmetje podobni za las.“

Leon poparjen nagne glavo.

— (Ubeg iz kaznilnice) Iz Stanislava se poroča z dne 12. septembra: Preteklo noč pobegnili je iz tukajšnje kaznilnice v dvajsetletno ječo obsojeni kaznenec. Ubegli je kmečkega stanu in je prej uže dvakrat poskušal uiti in je v istini tudi ušel, in sicer jedenkrat iz kaznilnice v Levovu, a drugokrat iz kaznilnice v Tarnopolu. Ravno zaradi tega prepeljali so ga bili semkaj in je imel še sedemnajst let sedeti. Tu zaprt je bil v posebni celici in je ime železje na nogah in rokah. A preteklo noč znebil se je na nepoznat način verig, je vlomil potem omrežje na oknih ter dospel tako na dvorišče, na katerem ni nič manj nego 16 straž. A predno ga je katera zapazila, zlezel je po lestvici, ki je bila ravno na ozidje, ki so ga popravljali, naslonjena, čez zid na ono stran Komaj je bil na prostem, vlomil je v bližnjo gostilno, kjer so ljudje uže spali, sleče tam svojo obleko in se obleče v oštirjevo ter vzame še nekaj drugih potrebnih stvari seboj, potem pa jo popiha dalje v temno noč. Dosedaj ga še niso dobili.

— (Tragičen konec dveh zaročencev.) Z Dunaja se poroča: Gospica Betti Sturany, hči dvornega in mestnega stavbenika, bila je uže nekaj mesecev zaročena s petindvajsetletnim mladeničem, sinom nekega bogatega tovarnarja. Te dni imela bi se bila poroka vršiti, a nevesta, prekrasno dekle, zbolila na nagloma in je predvčeranjim pri svojih stariših umrla. Njen zaročenec, ki se cel čas njene bolezni ni oddaljil od njene strani, bil je vsled tega takó obupan, da je hitel domov in se vstrelil z revolverjem.

Domače stvari.

— (Najvišji dar.) Nj. veličanstvo presvitli cesar podaril je župniškemu predstojništvu v Šent Juriji pri Smarji v ljubljanski okolici za cerkvene potrebe svoto 200 gl. iz Najvišje zasebne blagajnice.

— (Odlikovanje.) Znanemu gorenjskemu čebelarju Mihaelu Ambrožiču v Mojstrani podelila se je na budimpeštanski razstavi „velika svetinja“.

— (Šubičeve slike v deželni muzeji „Rudolphinum“.) Iz Ljubljane se nam piše: Te dni sem bral v nekem listu slovenskem, da bode slikar g. Jurij Šubič v novem deželni muzeji na presen zid naslikal podobe štirih slavnih rojakov naših, namreč podobo Bajkarta Valvasorja, Žige Herbersteina, Žige Zoisa in Valentina Vodnika. Res, čestita imena, slavni možje v zgodovini naši! Vender ne morem zamolčati, da se mi silno čudno zdi, zakaj je slavni deželni odbor kranjski pri tej priliki po polnem prezrl grofa Franca Hohenwartha, pravega ustanovitelja deželnega muzeja našega. Kajti Hohenwarthu gre zasluga, da je ob znanem ljubljanskem vladarskem shodu l. 1821. vedel interesirati kneza Metternicha za bogato Zoisovo zbirko starin in prirodnin, in na Metternichovo priporočilo je cesar Franc I. kupil vso Zoisovo ostalino za 13000 gl. In ta zbirka je bila prvi začetek deželnega muzeja. Hohenwarth se je največ trudil, da so se skladali

Gostilničar povzame sočutno: „Vi niste zadovoljni, ubogi gospod?“ — „Res je. Vender presrčna hvala, gospod Bertaux! Vi ste mi govorili o moji materi, povedali ste mi, da je bila lepa in da me je ljubila. Uže to je veliko. Stoterna vam hvala!“ — „Žal mi je, da vam še več ne morem povedati.“ — „Odgovorite mi samo še na eno vprašanje . . . toda ne, saj mi ne morete povedati.“ — „Prašajte vsejednako.“ — „Ali veste, kam je hotela iti moja mati od tukaj?“ — „Pač le v svojo domovino.“ — „Prav; a čudno je, da je zvečer in peš odpotoval!“ — „To je res čudno! Lahko bi bila do jutra počakala ter se odpeljala z dostavnikom (najemnim vozom) vesoulskim ali gray-skim. Jaz sem takrat mislil, da je morda želela koga v Fremicourtu obiskati.“ — „V Fremicourtu?“ — „Da; kajti spominam se, da me je pri odhodu vprašala, katera pot vodi tja.“ — „Fremicourt! Ali je to daleč od tukaj?“ — „Dve majhni milj.“ — „To je morda pravi sled, gospod Bertaux! Jutre odpotujem v Fremicourt!“

in zbirali darovi in razni zanimivi predmeti za deželni muzej; on je preskrbel novemu zavodu primerne prostore ter naposled muzeju sam poklonil svojo dragoceno zbirko zanimivih školjk. Hohenwarth si je tudi za francoske medvlade (1809 do 1813) s patrijotičnim vedenjem svojim v deželni zgodovini pridobil slavno ime in neumrjoče so njegove zasluge za osuševanje ljubljanskega barja, o katerem je spisal ravno tako temeljito, kakor zanimivo knjigo. Mislim, da bi tako slavnega in za domovino našo tako zaslužnega moža, ki je vrhu tega, kakor sem že rekel, pravi ustanovitelj deželnega muzeja, ne smeli tako žaljivo prezirati. Gotovo Hohenwart v večji meri zasluži, da se mu postavi mal spomenik nego Herberstein, kateri z deželni muzejem ni v prav nobeni dotiki.

— (Šolstvo.) Na ljubljanskem gimnaziji oglasilo se je za I. razred 220 učencev; za osmo šolo 46. V vseh razredih se je 830 učencev vpisalo. — Na realki oglasilo se je v I. razred okolo 80 učencev. — V I. mestno šolo v licejalnem poslopju oglasilo se je za I. razred 88 učencev; v II. mestno šolo na Cojzovem grabnu je na novo sprejetih 152 šolarjev. — V dekliško šolo pri Ursulinkah oglasilo se je na novo 154 učenek, izmed teh 90 v prvi razred. Za vse razrede vnanje nunske šole sprejetih je 760 učenek.

— (V ljubljanskem semenišči) prične se novo šolsko leto dné 5. oktobra; oglaševanje se vrši dné 3. oktobra. — V I. leto oglasilo se je do zdaj 19 kandidatov, med temi 4 iz Česke.

— (Občinska volitev.) Pri volitvi novega občinskega predstojništva v Kranjski Gori bili so izvoljeni, in sicer županom posestnik Ivan Hribar iz Kranjske Gore, a občinskima svetovalcema posestnika Ivan Hrovat iz Podkorena in Fran Košir iz Rut

— (Izpred porotne sodnije.) Pri včerajšnji prvi, od 9. ure dopoludne do 3. ure popoludne trajajoči obravnavi zatožena sta bila zaradi ponarejanja kovanega denarja dninar Jakob Nachtigal in bivši posestnik Fran Kozirnik. Vlivala sta iz cinka sreberne goldinarje ter jih hotela spečati, a kmalu so jima prišli na sled. Obsojena sta bila vsak v jedno leto hude ječe. — Pri drugi tajni obravnavi bil je zatožen hlapec Fran Lovša iz Gamelj zaradi zločina posilstva. Obsojen je bil v dveletno hudo ječo.

— (Nesreča.) „Pozor“ poroča, da je dné 15. t. m v Zagrebu pal raz zvonika grške cerkve 64letni tesar Josip Mlakar, roj. Kranjec. Nesrečnež, ki je imel posel pri popravljani zvonika, pal je najprej na streho semeniškega poslopja in potem na tlak v Gospodskih ulicah, kjer je z razbito glavo takoj mrtev obležal.

— (Morski volk) Iz Trsta se poroča, da se je nekemu ribiču posrečilo ujeti morskega volka, kateri je uže toliko časa potikal se okolo Trsta. Žival je 5 metrov dolga ter tehtala okolo 800 kilogramov. Kar se ljudje spominajo, je to prvi morski volk, katerega so ujeli v Trstu.

14.

Da bi naredil gostilničarju, čegar prijatelj je uže postal, veselje, usede se Leon k mizi ter pokliče nekoliko jedače in pijače. Potem je šel v svojo sobo. Tam se je udal sladkemu in tožnemu razmišljanju. V duhu je gledal svojo mater, kakor mu jo je popisal gostilničar, ter tujega moža, ki ga je božal in poljuboval. Kdo li je mogel biti ta mož? Morda njegov oče . . .

Vse okolo njega je bila senca in skrivnost. Za njim viharna noč, pred njim nehodna, puščobna, neznana planjava. Kaj li je bil on! Nič! In on tudi nič ni mogel postati. Zapuščen je človek brez imena, slučajno porojen v zasmehovanje! Kdo li mu bódi vodnik? Kdo li mu donesi pojasnilo? —

A zdajci na enkrat zažarijo mladeniču oči. Svetla podoba razžene meglo, zvezda zabliski v njegovi noči in sladki glas mu pravi: „Bog vas ne pozabi!“

In njegove ustnice zašepčejo ime: „Blanche!“ Bila je to le iluzija, *fata morgana* njegovega srca. Pa kako malo je časih treba, da se poživi obupajoče srce!

(Dalje prihodnjič.)

Narodno-gospodarstvene stvari.

Velik prostovoljen davek.

Državni dolg, kakor je dokazal naš denarni minister pl. Dunajevski pri obravnavi za letni račun za leto 1885., se vedno bolj manjša. Od lanskega leta se je zmanjšal za šest milijonov šest sto osem in osemdeset tisoč tri sto šestdeset goldinarjev. K temu je pripomogla tudi loterija, ki je imela od prvega januarja do 30. septembra 1884 za dva milijona več dohodkov, kakor leta 1883 v ravno tistem času. Nasproti je pa leta 1884 za deset odstotkov loterija manj izplačala ko leta 1883. Letos upa minister, da bo v loterijo več ko 20 milijonov zastavljenih, ker se od leta do leta dohodki množe. Leta 1868 je bilo 14 milijonov, leta 1872. uže 16 milijonov, leta 1873. pa 19 milijonov znosnega v loterijo.

Pri teh 20 milijonih bo čistega dobička več kakor 8 milijonov. Leta 1882. je imela loterija čistega dobička na Spodnjem Avstrijskem nad 5 milijonov. Dunajčanje po tem takem največ v loterijo znesó. Za tem pride Bukovina, primorske dežele, Solnograško. Tirolci, Korošci in Dalmatinci najmanj zastavijo ali vender še zmeraj preveč. V enem letu se da ministru čez osem milijonov goldinarjev kar po sili v loteriji. Ali ni med tem tudi marsikak slovenski goldinarček, stotak in tudi tisočak? Ali nisi tudi ti uže ponesel v loterijo marsikak grošček, češ, da bom terno zadel? Pa si jo li dobil? Ti si je čakal, pa le ni prišla. — Pa morebiti ni tako? Ali res loterija bogati? Kaj še! — dokazano je, da jih v enem letu več pobije strela, kakor jih zadene „terno“.

Ker je loterija v resnici posebno ubogim ljudem v veliko škodo, bi jo država sama rada opustila, ko bi le mogla kje drugej pridobiti teh osem milijonov goldinarjev, pa da ne bi bilo treba zviksati uže tako velikih davkov. Česar vlada do sedaj še ne more storiti — storimo sami: nobenega vinarja več v loterijo! Pa morebiti porečeš! Jaz imam sanjske bukvice, v teh se pové, katere „numare“ bodo prišle, če pa le terno zadene, kako prav mi bode prišla!

Da bodeš videl, kako nespametna je tvoja misel, ti bom še nekaj povedal. Kaj misliš, od kod ima loterija imé? Čuj! Bere se, da je nek mininister Lotterer premišljeval, kako bi zvikšal ljudem davke, da ne bi jih preveč bolelo. Prebrisana glava je jel preudarjati od česa se podložni ne plačujejo davkov. Pa kaj najde? Samo sanje še niso bile zadane — drugo pa vse. Sedaj iztuhta za razne sanje različno številke ali „numare“ — ter jih pové ljudem. Tako se je začela stava; katero so po Lottererju imenovali „loterijo“. Sedaj pa veš, koliko so vredne tvoje sanjske bukvice!

Kmetovalci, rokodelci, varujte se te strasti — stavljenja v loteriji — ker vam je le v škodo.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 18. septembra. Sekcijski načelnik v vojnem ministerstvu, Szveteny, imenovan je poveljnikom četrte peš-divizije. Izreklo se mu je Najvišje priznanje za njegovo delovanje na prejšnjem mestu.

Budimpešta, 17. septembra. Ministerski predsednik Tisza in finančni minister grof Szapary podasta se dné 21. t. m. na Dunaj k vkupnim ministerskim konferencam, kjer se bodo določile predloge, koje se predložijo delegacijam. Konference trajale bodo dva do tri dneve; konečno bode se vršil ministerski svet pod predsedstvom cesarjevim.

Praga, 17. septembra. Županom bil je izvoljen podžupan Vališ.

Berolin, 17. septembra. Telegrafska konferenca se je zaključila; prihodnja konferenca se vrši 1890. l. v Parizu.

Rim, 17. septembra. Od polnoči 15. t. m. do polnoči 16. t. m. je v provinciji Palermo na kolero obolelo 38 oseb in umrlo 20, v provinciji Parma obolelo 20 in umrlo 6.

Madrid, 17. septembra. Ministerijelni listi potrjujejo, da Anglija ponuja svoje posredovanje med Nemčijo in Španijo.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 18. septembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	83 40
„ „ „ srebru	83 80
Zlata renta	109 90
5% avstr. renta	100 45
Delnice národne banke	868 —
Kreditne delnice	288 80
London 10 lir sterling	125 05
20 frankovec	9 91 ^s
Cekini c. kr.	5 88
100 drž. mark	61 40

Uradni glasnik

z dné 18. septembra.

Razpisane službe: Na ljudski šoli v Krškem služba 1. učitelja; 600 gld., 100 gld. doklade in prosto stanovanje. Prošnje do 1. oktobra c. kr. okr. šol. svétu v Krškem. — Na dekliski dvorazrednici v Kočevji služba 2. učiteljice; 400 gld na leto. Prošnje do 5. oktobra c. kr. okr. šol. svétu v Kočevji. — Na štirirazredni ljudski šoli v Radovljici služba 3. učitelja; 450 gld. letne plače. Prošnje do 10. oktobra c. kr. okr. šol. svétu v Radovljici. — Pri c. kr. finančnem vodstvu v Ljubljani služba ravnateljskega pristava pomožnih uradov v IX. postopnem razredu z naslovom: „ravnatelj“. Prošnje do 31. oktobra predsedništvu finančnega vodstva v Ljubljani.

Naprava novih zemlj. knjig: Pri c. kr. okr. sodnji v Kamniku za katastralno občino Gó. Tuhinj; poizvedbe dné 19., 21., 22., 23., 24. in 26. septembra ob 8. uri zjutraj; — za katastrsko občino Šmartno; poizvedbe dné 29ega septembra.

Dražbe: V Ilir. Bistrici zemljišče Marije Boštjančič od tam (150 gld.) dné 2. oktobra. — V Mokronogu posestvo Jan. Markoviča z Vrhka (1667 gld.) dné 7. oktobra. — Na Brdu zemljišče Fr. Pančurja iz Petelinka (140 goldinarjev) dné 13. oktobra. — V Ložu posestvo Tom. Grmovih dedičev (270 gld.) dné 2. oktobra. — V Kostanjevici zemljišče Toneta Kramarja z Šutne (780 gld.) dné 7. oktobra. — V Litiji zemljišče Jan. Kastelica v občini liberski (1461 gld.) dné 29. septembra. — V Krškem zemljišče Jan. Škoflanca iz Bregov (500 gld.) dné 7. oktobra; — zemljišče Jos. Strajnarja iz Povrsja (619 gld. 50 kr.) dné 30. septembra; — zemljišče Jan. Koflanca v občinah Smednik, Drnovo in Ravno (1808 gld.) dné 7. oktobra. — V Škofji Loki zemljišča Jurija Kreka iz Dolenje Vasi (4595 gld.) dné 7. oktobra. — V Vel. Lašičah zemljišča Jan. Viranta iz Plosova (2300 gld.) dné 3. oktobra; — zemljišča Jos. Peterlina iz Vel. Slivice (1370 gld.) dné 3. oktobra. — V Kočevji zemljišče Marjete Jaklič iz Nemske Loke (20 gld.) dné 7. oktobra. — V Kostanjevici posestvo Jan. Rangusa v Vrhpolji (4220 gld.) dné 7. oktobra; — zemljišče Neže Gorišek iz Stranj (300 gld.) dné 14. oktobra.

Tujci.

Dné 16. septembra.

Pri **Maliči:** Wunschek, c. kr. gospodarski upravnik, iz Hochliebena. — Milavec, zasebnica, iz Mlin. Dola. — Kernstock, c. kr. profesor, iz Bocna. — Doležal, želez. uradnik, s soprogo, z Dunaja. — Mazzolini, graščak, iz Palmanuove. — Dorto, trgovec, iz Lašk. Vidma. — Siess, bank. vodja, iz Gradeca. — Macale, trgovec, in Sussek z rodbino, iz Trsta. — Lumeč, c. kr. nadporočnik, iz Ljubljane.

Pri **Slonu:** Bittenwiesser iz Avgsburga. — Fromer, pravnik, z Dunaja. — Suess, inžener, iz Vitkovic. — Baron Taufferer, graščak, iz Višnje Gore. — Schwarz, lesotržec, iz Zagreba. — Conigliaro, lesotržec, iz Trsta. — Baronovka Jediny z Reke. — pl. Persich iz Opatije.

Pri **Tavčarji:** Kwokal, c. kr. uradnik, s soprogo, in pl. Docsa z Dunaja.

Pri **Bavarskem dvoru:** Podbregar iz Podbrezja. — Slovenček z Gorenjske. — Ogorelec iz Ljubljane.

Pri **Avstr. carji:** Schild in Rosenfeld, z Dunaja. — Grof Thomas, c. kr. dež. sod. svetnik, iz Gorice. — Specker Barbara z obitelji iz Badena. — Likar, učitelj, iz Iške Loke.

Pri **Virantu:** Pelz, gostilničar, s sinom, in Fedolišek, iz Ribnice. — Strelkelj iz Trsta. — Leskovic, učitelj, iz Radentheina.

Umrli so:

Dné 16. septembra. Jera Klanc, kuharica, 72 let, Poljanski trg št. 1, mrtvod.

Dné 17. septembra. Amalija Grile, delavka, 24 let, Hrenove ulice št. 18, plućna tuberkuloza. — Anton Lunder, krojač, 54 l. Gospodske ulice št. 4, jetrna hiba.

V civilni bolnici:

Dné 15. septembra. Marija Kern, gostinja, 70 let, naduha.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
17. septbr.	7. zjutraj	741.12	12 8	bzv.	megla	0 00
	2. pop.	738 20	23 6	vzh. sl.	jasno	
	9. zvečer	737.18	15 0	zpd. sl.		

V našem založništvu je izišel na svitlo

drugi pomnoženi natis:

Poezije S. Gregorčičeve.

Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo

2 gld., nevez. 1 gld. 20 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica v Ljubljani.

V

Kleinmayr-jevi in Bambergovi knjigarni se dobivajo:

Josipa Jurčiča Zbrani spisi.

I. zvezek: **Deseti brat.** Cena 1 gld.

II. zvezek: **Pripovedni spisi:** Jurij Kozjak, Spomini na deda, Jesenska noč mej slovenskimi polharji, Spomini starega Slovenca. — Cena 70 kr.

III. zvezek: **Pripovedni spisi:** Domen, Jurij Kobila, Dva prijatelja, Vrban Smukova ženitev, Golida, Kozlovska sodba. — Cena 70 kr.

IV. zvezek: **Pripovedni spisi:** Tihotapec, Grad Rojinje, Klosterski žolnar, Dva brata. — Cena 70 kr.

Jurčičevi zbrani spisi se dobivajo tudi v lične platnice vezani, vsak zvezek po 50 kr. več.

Kdor se želi po pošti naročiti, naj blagovoljno po nakaznici za poštnino pri vsakem zvezku 10 kr. priloži. (11) 36

Knjigotržnica

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergova

Ljubljana

Kongresni trg šte. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in vnanjih učilnicah, posebno na c. kr. višji gimnaziji, c. kr. višji realki in tukajšnji c. kr. možki in ženski učiteljski vadnici, zasebnih, ljudskih in meščanskih šolah vpeljanih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, na pol ali trdo vezanih, po zelo nizkih cenah.

Zapisniki uvedenih učnih knjig oddajejo se brezplačno.

(137) 16-5